

М. М. Єлізаров

Зайцеве

ЗАЙЦЕВЕ – селище міського типу [Донецької області](#), підпорядковане Микитівській райраді м. [Горлівка](#). Знаходиться на р. Бахмут, за 63 км від обл. центру та за 5 км від залізнич. ст. Микитівка. Пл. селищ. ради 15 км². Насел. 4012 осіб (2001, складає 80,1 % до 1989), переважно українці та росіяни, проживають також білоруси, німці, вірмени, азербайджанці, казахи. Заселення тер. сучас. З. почалося у 2-й пол. 17 ст. Першими мешканцями були селяни-втікачі та запороз. козаки. Вони осіли у балках Сухий Яр і Житній Яр, урочищі Жований ліс, по р. Бахмут. Назва с-ща, ймовірно, походить від прізвища одного з перших поселенців. 1776 губернатором Азов. губ. В. Чертковим тут створ. держ. слободу. 1778 сюди переселилися кілька сімей з Полтав. і Черніг. губ. 1793 у З. було 120 дворів і мешкало 673 особи. В остан. чв. 18 ст. у слободі переселенець з Білгородщини Микита Дев'ятило збудував значну кількість хат-мазанок для бідних сімей, шпиталь для хворих, калік і жебраків, школу, будинок для сільс. зборів, сприяв спорудженню дерев'яної церкви Св. Покрови. За його значні заслуги сільс. громада перейменувала село на З.-Микитине. 1869 через сх. частину прокладено Курсько-Харківсько-Азов. залізницю. Новоутвор. залізничну станцію було названо Микитівською (згодом тут виникло с. Микитівка, нині у межах Горлівки), селу ж повернуто попередню назву З. 1879 гірн. інж. А. Миненков у сх. частині З. (Микитівці) виявив поклади ртут. руд. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. Від 1938 – смт. Від 29 жовтня 1941 до 5 вересня 1943 – під нім.-фашист. окупацією. Нині у З. працюють гіпс. завод № 2 ВАТ «Микитів. алебастр. комбінат», агрофірма. Функціонують заг.-осв. школа, дитсадок, клуб, б-ка; лікув. амбулаторія; відділ. ошад. банку. На 2-х брат. могилах рад. воїнів, які загинули під час 2-ї світової війни, встановлено пам'ятники. Серед видат. уродженців – брати скульптори *Микола-Богдан* (від 1940-х рр. – на еміграції) та *Віктор* (засл. діяч мистецтв УРСР) *Мухіни*.

Бібліографічний опис:

Зайцеве / М. М. Єлізаров // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-14573>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України
([докладніше](#)).